

CBRNE-senterets rolle for Helsevesenets kjemikalieberedskap i Norge

Henning Wimmer

Overlege, PhD

CBRNE-senteret

Akuttmedisinsk avdeling

Oslo universitetssykehus

Har Norge et CBRNE-senter?

Hvorfor har Norge et CBRNE-senter?

Hvordan jobber CBRNE-senteret?

Nasjonal behandlingstjeneste for CBRNE-medisin (CBRNE-senteret)

CBRNE-senteret har akuttberedskap for behandling av personskader forårsaket av særlig farlige kjemiske stoffer, giftig røyk, radioaktiv stråling og biologiske smittestoffer som kan gi opphav til bl.a. høyrisikosmittesykdom.

Norwegian National Unit for CBRNE Medicine

NASJONAL BEHANDLINGSTJENESTE FOR
CBRNE-MEDISIN :: CBRNE-SENTERET

SUPPORT

Knut Erik Hovda
Professor, Senior Consultant
MD, PhD
Spes. Internal Medicine
& Emergency Medicine

Fridtjof Heyerdahl
Senior Consultant
MD, PhD,
Spes. Anaesthesiology

NMUH

Espen Rostrup Nakstad
Senior Consultant
MD, LL.M, PhD
Spes. Internal Medicine & Respiratory Medicine

Oona Dunlop
Senior Consultant
MD, PhD
Spes. Internal Medicine & Infectious Diseases

Henning Wimmer
Senior Consultant
MD, PhD
Spes. Internal medicine & Anaesthesiology

Arne Broch Brantsæter
Senior Consultant
MD, PhD, MPH
Spes. Internal Medicine & Infectious Diseases

Mari Asphjell Bjørnaas
Senior Consultant
MD, PhD
Spes. Internal Medicine

Yvonne Lao
Pharmacist
MSc, PhD

Anders Dybwad
Specialist Nurse
MSc

Annette Cecilie Nordby
Secretary
Director assistant

Emilie Hemma
Consultant
MD
Spes. Emergency Medicine

Alexander Holten
Senior Consultant
MD, PhD
Spes. Internal Medicine
& Infectious Diseases

Kjemikalieberedskap i Norge

**Direktoratet for
Samfunnssikkerhet og Beredskap**

Hvorfor har Norge et CBRNE-senter?

godt nok

Er vi forberedt?

CBRNE
senter

Nasjonal behandlingstjeneste
ved CBRNE hendelser
og
Nasjonalt kompetansesenter
for CBRNE-medisin

Hvordan jobber CBRNE-senteret?

Behandlingstjeneste

- Beredskap for CBRNE-hendelser
- Vakttelefon 24/7
- Rådgi – i akutfasen av hendelser
- Behandle – ved CBRNE-hendelser med personskaade
- Antidotberedskap
- Koordinere nasjonale transport av høyriskosmitte pasienter

Hva avgjør at en hendelse er CBRNE?

- Agens med høyt farepotensiale
  - Ekstraordinær innsats el. beredskap
    - Dekontaminering/transport/mottak
- Hendelses størrelse og omfang
- Uhell, ulykker, terror eller krig

09:36

CBRNE [hendelse]

Mari Bjørnaas

Mo. 8. Juli

Snakket med LA lege. Nå er begge våkne og oppegående, men siden begge hadde besvimt på morgenen, råd om 100% O2 og transport til sykehus (Lillehammer). Gir ny beskjed til koordinator UUS

10:12

Emilie Hemma

Jeg kan snakke med koordinator jeg Mari

10:13

Mari Bjørnaas

Supert, takk Emilie!

10:13

Emilie Hemma

09:30

CBRNE nasjonale aktører...

Helene T. Rasmussen

Mo. 29. Apr.

FFI har fått henvendelse ang pulverbrev med ukjent innhold, muligens antrax.

16:52

HR

Mari Bjørnaas

Orne sentret har fått henvendelse fra amk om pulverbrev, fra AmK Stavanger. Henning svarer ut for oss, om behov for koordinering si ifra.

16:58

GIFTINFORMASJON

Giftinformasjonen har hatt henvendelse vedr saken. Klinisk bakvakt (Henning wimmer) er involvert

16:58

CBRNE <-> Giften VARSL...

Christian H...

Mo. 16. Dez.

Hei, vakkert. Vet du om det er metallisk finfordelt titan de er eksponert for eller en titanforbindelse?

12:48

Espen Nakstad

Sykehuset vet ikke. Men de sjekker med skadested. Jeg sier fra når info kommer.

12:53

Jartrud

Inntil mer info kommer: Titanstøv er ikke kjent som svært toksisk, og heller ikke titandioksid. Men finfordelt pulver som kommer dypt ned i luftveiene kan likevel være

Samarbeid ved hendelser

Kompetansesenter

Direktoratet for Samfunnssikkerhet og Beredskap

CBRNE-senteret

Helsedirektoratet

CHEMICAL BIOLOGICAL RADIOACTIVE NUCLEAR EXPLOSIVES

Nasjonale faglige retningslinjer
52-203

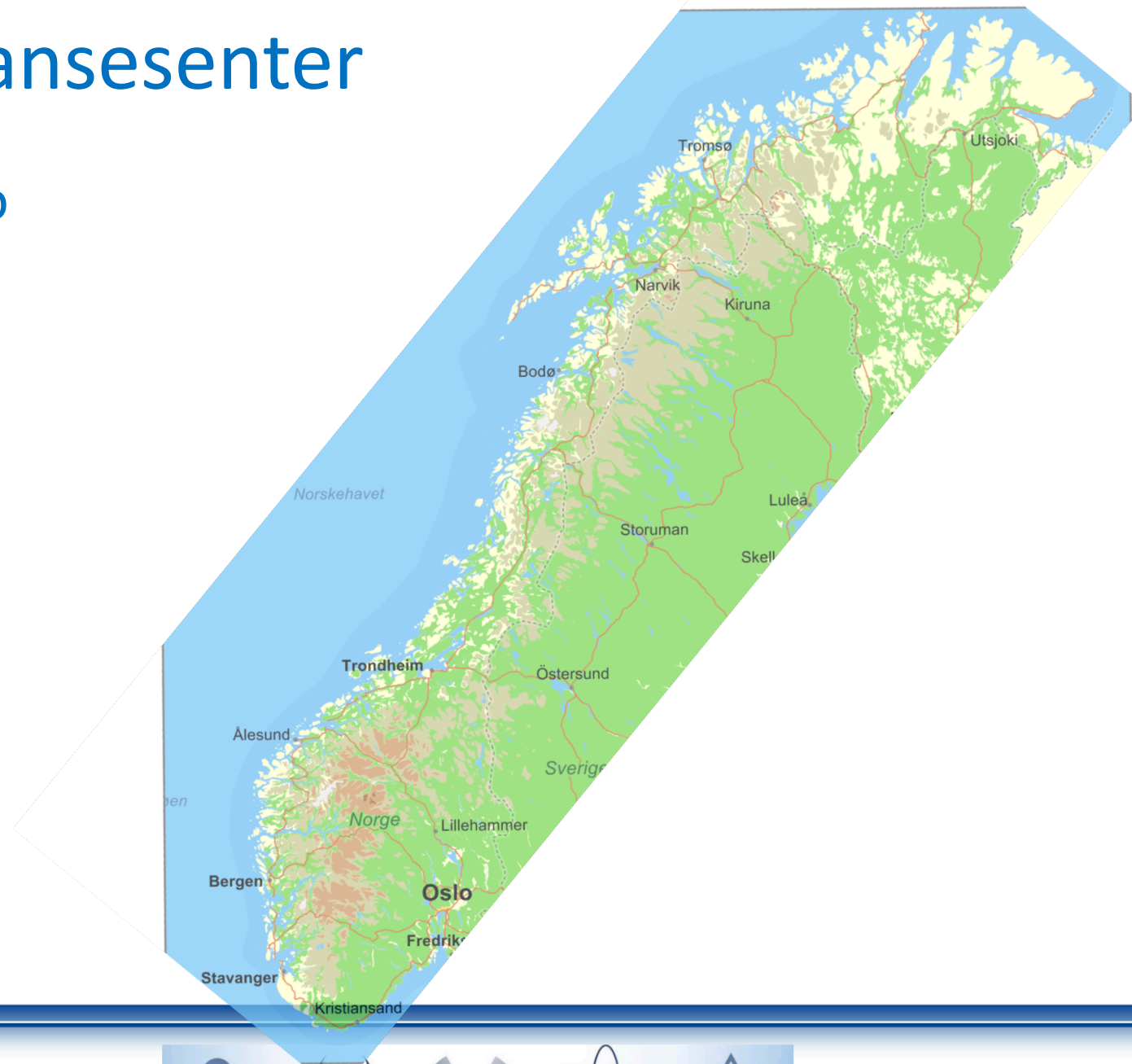
Helsedirektoratet

Nasjonale faglige retningslinjer for håndtering av CBRNE-hendelser med personskade

Kompetansesenter

Nasjonalt: CBRNE-senteret i Oslo

- Nasjonalt CBRNE kurs
- E-læringskurs
- Nasjonale retningslinjer
- Utstyr

Utstyr

Drakter og masker

Alle sykehus
Alle ambulansestasjoner

CBRNE beredskapsbil

Paramedics – CBRNE / USAR
Dekon utstyr
Antidot
Search and rescue utstyr
Ekstrautstyr til masseskader

CBRNE ambulanse

Døgnbemannet ambulanse
Paramedics med CBNRE kompetanse
Transport av høyrisiko-smitte pasient
Dekon-utstyr

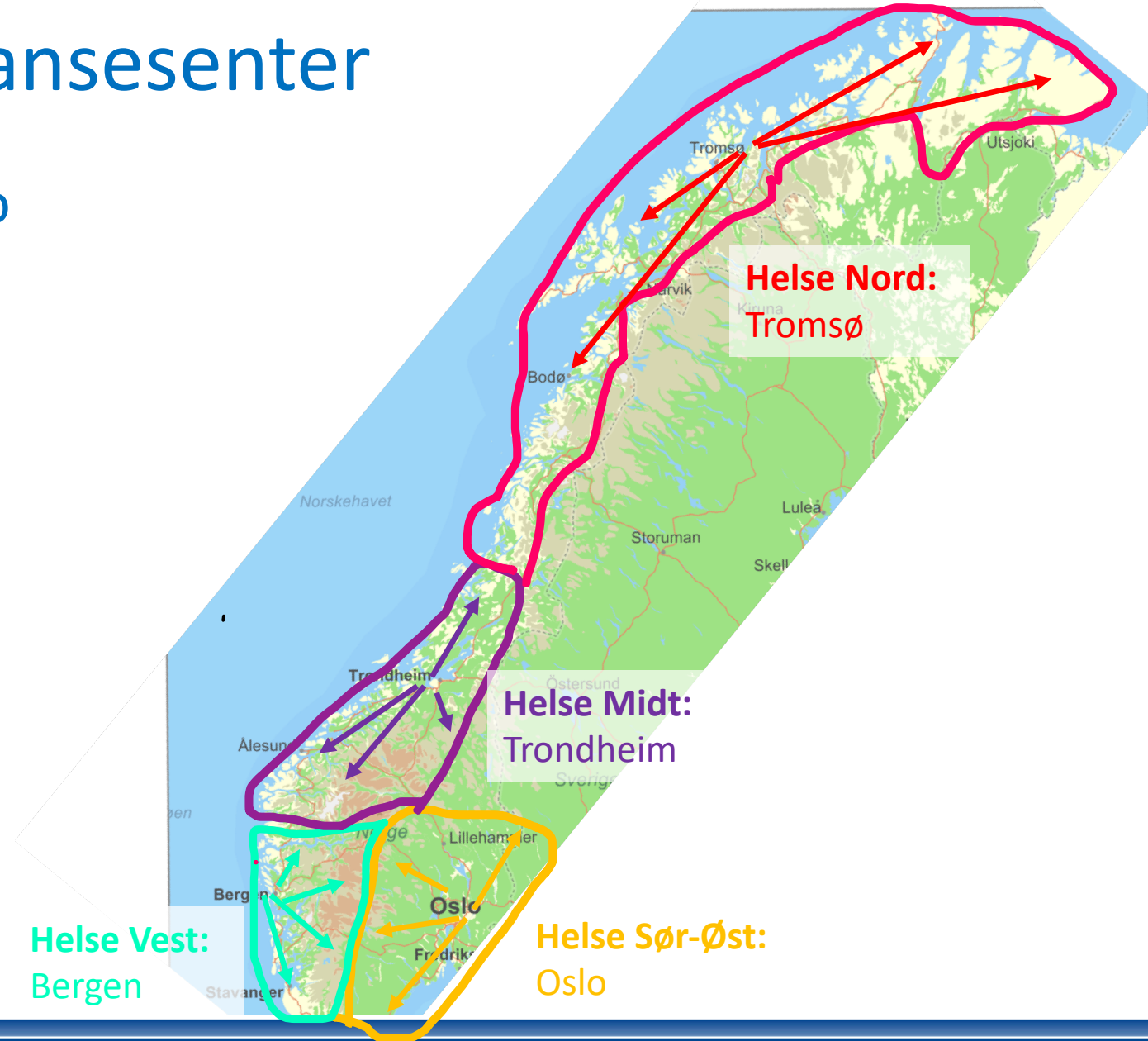
Kompetansesenter

Nasjonalt: CBRNE-senteret i Oslo

- Nasjonalt CBRNE kurs
- E-læringskurs
- Nasjonale retningslinjer
- Utstyr

Regionalt: CBRNE - fagpersoner

- Regionale fagdager
- Øvelser

«Grottefest»

Illegal rave party

>200 deltakere

nedlagt bunker

Strømforsyning via
dieselaggregat

Kl. 03:46

Politipatrulje kommer tilfeldigvis over 7 bevisstløse personer utenfor inngangen til grotten

Arbeidshypotesen

AMK oppretter hendelse

Flere bevisstløse pasienter + bunker uten lufting + dieselaggregat = Kolmonoxidforgiftning

9 ambulanser (CBRNE ambulanse)

Innsatsleder Helse

Legebil

Kl. 04:09

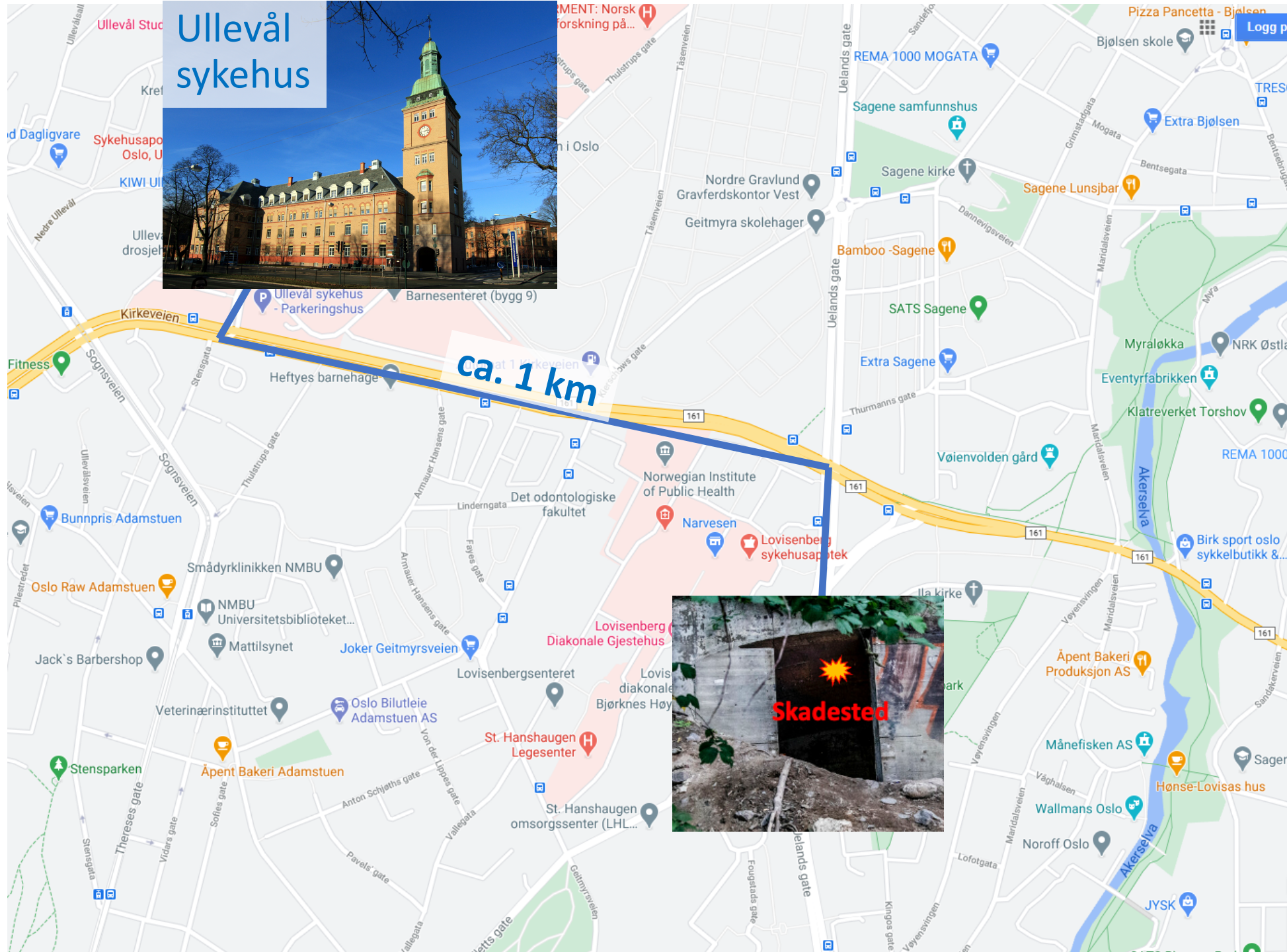
Første informasjon til Akuttmottaket Ullevål

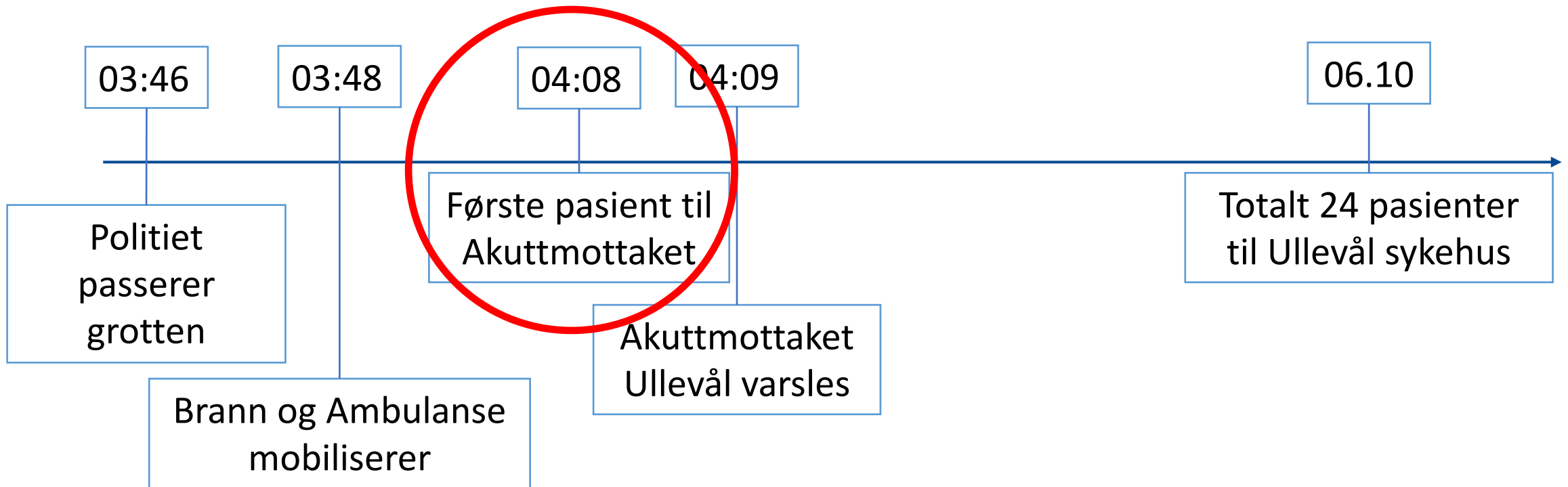
Foto: Christi an Roth Christensen
Dagbladet / 21. April 2022

Ikke til distribusjon

«Grottefest»

Timeline - Grottefest

CBRNE-senterets rolle

Prehospitalt

Info til ambulanse –

- *triage*: – hjem?
  - legevakt (vårdcentralen)?
  - (hvilket) sykehus?
- *faglig støtte*

CBRNE lege per telefon

In-hospital:

- Info om diagnostikk og behandling (flere sykehus, legevakten)
- Støtte under triage
- Vurdering indikasjon for HBO i samråd med trykktank-legen

CBRNE lege per telefon

CBRNE lege til stedet

Utfordringer

- Kort transporttid til sykehus
- Uoversiktlig skadested
  - Over 200 festdeltakere
- Vanskelig diagnostikk:

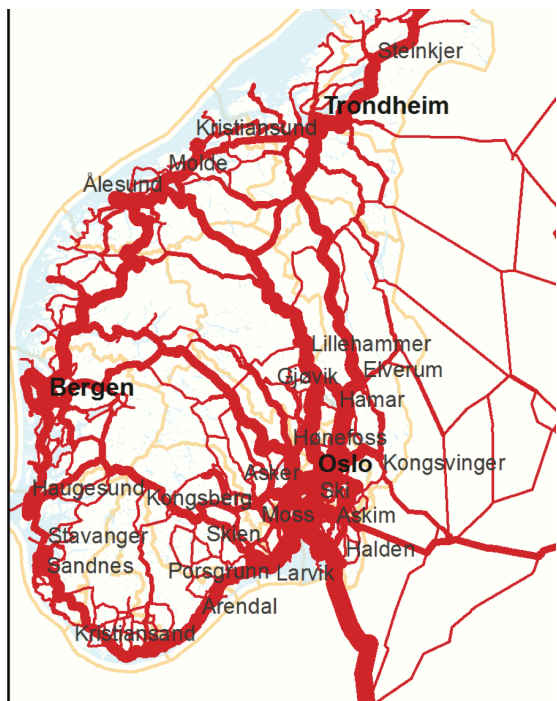
🌀 RAVE PARTY 🗨️

- Alle hadde inntatt etanol
- 10 hadde inntatt kokain
- 5 hadde inntatt MDMA
- 2 hadde inntatt cannabis
- 3 hadde inntatt mer enn ett rusmiddel

- 24 pasienter på kort tid
- Totalt
  - 6 teamkrevende
  - 22 ikke teamkrevende
- 5 til intensivavdelingen
- 5+1 HBO
- 21 til sengepost
- 2 skrevet ut direkte fra mottak

Ammoniakk

Drammens Tidende

Tips oss!

Hva skjer?

Direktesport

Meninger

Dødsannonser

Annonsering

LIER BRANN NYHETER

15 til sykehus og legevakt etter gasslekkasje

CBRNE [hendelse]

Do. 16. Jan.

Anders Dybwad

Forvarsel

255

9 pers utsatt for ammoniakk i Lier. innhallasjon av gass.

1 pers går til Drammen sh.

1 pers kaster opp.

255 gitt råd om fjerne klær og dekon om hudsympt.

O2 og obs for dyspnoe

Ring Stian på

96094255

Ikke hørt noe fra Drammen sh eller AMK

Hvem ringer?

AD

255 ringte en route 06:14

Jeg ringer 06:15

2

Ammoniakk-lekkasje innendørs

9 ansatte utsatt

Våre preliminnære råd

- dekontaminering (væske/gass)
- symptomer (truet luftvei, lungeødem, øyeskader)
- initialbehandling (oksygen, øyeskylling, ev inhalasjoner)

Rapport fra CBRNE ambulansen

15 pasienter utsatt

- 9 med kun milde symptomer → v rdcentralen
- 6 med moderate symptomer → sykehus
  - 2 med akutte pustebesvær, svimmelhet, oppkast
 n med stridor

↳ Planlagt innleggelse på Ullevål SH (30 min transporttid)

↳ Omdirigering til nærmeste sykehus (6 min)

↳ Overflytting til Ullevål etter intubasjon

Når det beste blir det godes fiende

An aerial photograph of a residential area, likely in Bøler, Norway. The image shows a mix of brick and white apartment buildings, surrounded by lush green trees. In the background, there are rolling hills under a cloudy sky. A semi-transparent white text box is centered over the middle of the image, containing text in red and black. A red circle highlights the first sentence of the text at the bottom of the page.

En vakker sommerdag på Bøler i fjor:

Telefon til AMK:

- Innringer har **kvernet castorbønner** for å framstille **ricin**
- Fått noe på armen, blitt bekymret
Feber, litt uvel noen timer etterpå

Dette nabolaget har alt, skal vi tro klimaforskerne. Foto: Håkon Mosvold Larsen

Foto: Gabriel skålevik / VG

Foto: VG-tipser

Blokk med 5 etasjer, 10 boenheter

Innringer og hans foreldre i leiligheten

Ellers lite informasjon

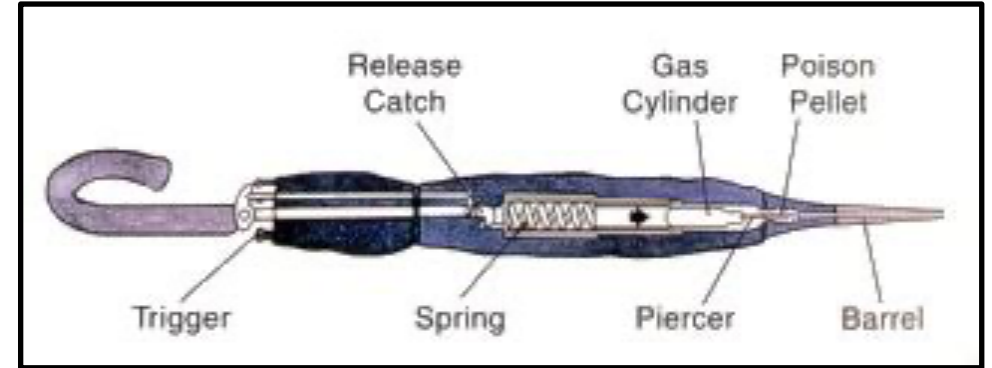
Manglende informasjon skaper usikkerhet

Motivasjon? – Motiv?

RICIN

- ~~Som gift i antikken~~
- ~~Ware fare agent~~
- ~~Politisk drap – Markov 1978~~
- Terror – Cologne Plot 2018 ?
- Selvskading -suicid ?

Fremstilte verdens farligste gift

Illustrasjonsfoto. Foto: Kyrre Løvoll

Av Jørn Mikael Hagen

Publisert: 05.05.11 06:37 Del

Artikkelen er over 13 år gammel

Tromsømann inntok ricin og døde av indre skader.

FEATURE ARTICLE

The Cologne Ricin Plot

FLORIAN FLADE

A VIEW FROM THE CT FOXHOLE

Hamish de Bretton-Gordon

FORMER COMMANDER,
U.K. CBRN REGIMENT

Innsatsleder helse: «Hvordan skal vi gå inn?»

Vår vurdering

- **Kvernete castorbønner - ikke ren, kjemisk ekstrahert finkornet ricin**
- Munnbind, hansker – sjekk pasienten
- Fullstendig tilsølt leilighet? Stort kjemi-laboratoriet?
  - Revurdering og oppjustering av tiltak

«If you have a hammer, everything looks like a nail» M. Twain

Det norske CBRNE-senterets rolle ved CBNRE-ulykker

- Nasjonal behandlingstjeneste ved CBRNE hendelser
- Rådgiver i akutfasen for
  - Brann- og redningstjeneste
  - Ambulanse og sykehus
  - Kommuner
- Behandling av pasienter ifm CBRNE - hendelser
  - alvorlige skader / forgiftninger / høyrisikosmitte
- Nasjonal kompetansesenter
  - Utdanning (kurs og øvelser)
  - Beredskapsarbeid på administrativt / strategisk nivå

Takk for oppmerksomheten!

henning.wimmer@ous-hf.no

